

Μαρτυρίες για τη 2η και την 3η εύρεση της Τιμίας Κάρας του Βαπτιστού στην Ανατολή

/ [Πεμπτούσια](#)

Η αγιολογική και ιστοριοδιφική μελέτη του Δρος Β. Ταμιωλάκη (προηγούμενο άρθρο: www.pemptousia.gr/?p=65232), για τις ευρέσεις των λειψάνων του Τιμίου Προδρόμου, συνεχίζεται σήμερα με τις μαρτυρίες για τα γεγονότα που συνδέονται με τη 2η και την 3η εύρεση.

Η δεύτερη εύρεση της κεφαλής του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού έλαβε χώρα στη Μονή του Σπηλαίου, στην Έμεσα της Συρίας στις 24 Φεβρουαρίου του 453[34], και συνδέεται και αυτή με θεϊκά σημεία. Η τιμία κάρα βρέθηκε σε ένα σπήλαιο-ασκητήριο, εξάρτημα τοπικής μονής. Έχει διασωθεί αυτούσια η μαρτυρία του Ηγούμενου της Μονής Μάρκελλου, στην οποία περιγράφονται με λεπτομέρειες όλες οι οράσεις και τα θαύματα, που προηγήθηκαν και ακολούθησαν τη δεύτερη εύρεση της τιμίας κάρας. Αρχικά, ο Μάρκελλος είδε σε όραμα πολλά τάγματα Αγγέλων να έρχονται από την Ανατολή στη Μονή ψάλλοντας «Ιδού ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής του σωτήρος ημών Ιησού Χριστού αναδεικνυται». Και είδε ο Μάρκελλος τον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο σε ένα μεγάλο ναό, έχοντας ένα λαμπρό άνδρα εκ δεξιών και ένα εξ αριστερών.

Και όλα τα τάγματα των Αγγέλων περνούσαν και ευλογούνταν από Αυτόν. Ο Μάρκελλος πήγε και αυτός και γονάτισε μπροστά στον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Ο Βαπτιστής τον φίλησε και του έδωσε ένα σκεύος με ένα ποτό γλυκό σαν μέλι. Επίσης, ο Μάρκελλος είδε στύλο πυρός να προπορεύεται του Βαπτιστού, και η όραση έλαβε τέλος. Όμως, και άλλος αδελφός, ο Ισαάκιος, καθώς προσευχόταν, είδε πυρ να καίει στο Άγιο Σπήλαιο, όπου ήταν η τιμία κάρα, και φώναξε: «Ιδού πυρ καίεται εν τη θυρίδι του σπηλαίου». Ο Ηγούμενος Μάρκελλος του είπε να ησυχάσει και περίμενε και άλλο σημείο. Την επόμενη νύχτα ο Μάρκελλος, ενώ κοιμόταν, ένωσε ένα χέρι να τον σκουντά τρεις φορές στο δεξί μέρος και άκουσε φωνή που έλεγε: «Ιδού εδωρήθην υμίν. Αναστάς ευρήσεις αστέρα προηγούντα σε. Και όπου αν καταποθή, εκεί σκάψον, και ευρήσεις με».

Ο Μάρκελλος, πράγματι, βγήκε έξω και είδε αστέρι πυρός να στέκεται στη θύρα

του κελιού του. Έκπληκτος σφραγίστηκε με το σημείο του Σταυρού και το ακολούθησε. Το αστέρι σταμάτησε πάνω στην κόγχη του σπηλαίου, όπου ήταν η τιμία κάρα. Ο Μάρκελλος έπεσε μπρούμητα στο έδαφος και προσευχόταν έτσι για πολλές ώρες. Στη συνέχεια θυμιάσε και άρχισε να σκάβει. Μετά από ώρα βρήκε την τιμία κάρα μέσα σε ειδικό σκεύος. Άναψε λύχνο, θυμιάσε και την έβαλε ξανά στη θέση της. Εκείνη τη στιγμή έφτασε στο σπήλαιο, οδηγημένος από θείο όραμα και ο Αρχιμανδρίτης Γεννάδιος μαζί με άλλους αδελφούς. Αποφάσισαν όλοι μαζί να ενημερώσουν τον Επίσκοπο Ουράνιο, όμως ο Μάρκελλος έκρινε πως, πρώτα, έπρεπε να πληροφορήσουν τον Στέφανο, Ηγούμενο κάποιας γειτονικής μονής.

Επειδή ο Στέφανος απουσίαζε, πέρασαν πέντε ημέρες και ο Επίσκοπος δεν είχε ενημερωθεί. Τότε, ο Μάρκελλος, καθώς συνομιλούσε με άλλους αδελφούς, ένωσε ένα χτύπημα και έμεινε ακίνητος. Οι υπόλοιποι μοναχοί ερμήνευσαν την ακινησία ως τιμωρία και του πρότειναν να υποσχεθεί πως, πριν ανατείλει ο ήλιος την επόμενη ημέρα, θα έχει φροντίσει να ενημερωθεί ο Επίσκοπος. Πράγματι, ο Μάρκελλος έδωσε την υπόσχεση, και, αμέσως, η ακινησία λύθηκε. Ο Επίσκοπος Ουράνιος ενημερώθηκε και, την επόμενη ημέρα, έφτασε μαζί με συνοδεία στη Μονή. Ένας από τους Πρεσβυτέρους που τον συνόδευαν, ο Μάλχος, έδειξε δυσπιστία και, ρωτώντας πως μπορούν να γνωρίζουν πως αυτή η κάρα είναι του Βαπτιστού, άγγιξε με κάποιο θράσος την υδρία, στην οποία βρισκόταν η κάρα.

Το χέρι του ξεράθηκε και κόλλησε στο σκεύος. Μετά από πολλές προσευχές και δεήσεις, μόλις που μπόρεσε, τελικά, να απελευθερώσει το χέρι του, το οποίο, όμως, παρέμεινε ξερό. Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος εμφανίστηκε στον Μάλχο σε όραμα και του είπε να τοποθετήσει το χέρι του στην υδρία την ημέρα της κατάθεσης των λειψάνων του στο ναό, για να θεραπευτεί. Και, πράγματι, αυτό συνέβη μετά από επτά, περίπου, μήνες[35]. Πληροφορίες για τα περιστατικά σχετικά με τη δεύτερη εύρεση της κεφαλής του Ιωάννου του Προδρόμου υπάρχουν και σε άλλα κείμενα, όπως στο βίο της Αγίας Ματρώνας της Περγηνής, όπου αναφέρεται πως και κάποιος γεωργός έβλεπε επί πολλές ημέρες φλόγα στο σημείο που, αργότερα, βρέθηκε η τιμία κάρα[36]. Οι διάφορες μαρτυρίες συμπληρώνουν η μια την άλλη.

Χαρακτηριστικός είναι ο τρόπος με τον οποίο περιγράφεται στον βίο της Αγίας Ματρώνας η περιγραφή της μυροβλυσίας της κάρας, του προσκυνήματος των πιστών και ενός θαύματος που συνέβη: «Πήγε και η Ματρώνα μαζί με όλες τις μοναχές να δουν αυτό που βρέθηκε, άντλησε από το μύρο που έβγαινε από την κεφαλή και το μετέδιδε αυτό σ' όλους τους παρόντες... Αυτή, λοιπόν, επειδή έμεινε στη μέση του πλήθους και δεν ήταν δυνατόν να βγει, γιατί όλοι σπρώχνονταν προς τα μέσα για να πάρουν οι ίδιοι μύρο, αναγκαζόταν να δίνει και στους άλλους από

το μύρο που είχε πάρει αυτή. Ενώ δε αυτή μοίραζε το μύρο, κάποιος τυφλός εκ γενετής, αφού τους προσπέρασε όλους - ήταν και μερικοί ιερείς, οι οποίοι μοίραζαν εκείνη την ώρα το θείο μύρο - έφτασε κοντά της και την ενοχλούσε πολύ με τα παρακάλια του. Η αγία, αφού του άλειψε τα μάτια με το πολύτιμο μύρο, τον έκανε αμέσως να δει το φως, αυτόν που ποτέ ως τότε δεν το είχε δει»[37].

Απ' τον έκτο αιώνα και μετά έχουμε πολλές ιστορικές αναφορές για περαιτέρω διάδοση των λειψάνων του Τιμίου Προδρόμου σε διάφορους τόπους. Σήμερα, λείψανα του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού σώζονται σε διάφορα μέρη[38].

[Συνεχίζεται]

[34] Ο Charles Du Fresne αμφισβήτησε τη χρονολογία εύρεσης, προτείνοντας το 452 αντί του 453. Ωστόσο, η προσεκτική εξέταση των στοιχείων επιβεβαιώνει το 453 ως χρόνο της δεύτερης εύρεσης της κεφαλής του Βαπτιστού. Βλ. περισσότερα στο σχόλιο του Brian Croke στη σχετική αναφορά του Κόμη Μαρκελλίνου, Brian Croke, *The Chronicle of Marcellinus*, ο.π., σελ. 91-92.

[35] Η μαρτυρία του Ηγουμένου Μαρκέλλου μεταφράστηκε στα λατινικά από τον

Διονύσιο τον Μικρό. Βλ. τη λατινική μετάφραση του Διονυσίου του μικρού και το ελληνικό κείμενο με τον τίτλο *Εις την δευτέραν εύρεσιν της τιμίας κεφαλής του αγίου, και ενδόξου Προφήτου, Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου*, στο έργο του Charles Du Fresne, Sieur Du Cange, *Traite Historique du Chef De S. Jean Baptiste*, ο.π., σελ. 215-229 και P.L. 67, 438-444. Βλ., επίσης, και Μαρκελλίνου Κόμη, *Χρονικόν*, A.D. 453, ο.π., σελ. 20-21, και *Λόγος εις την πρώτην, και δευτέραν, και τρίτην εύρεσιν της τιμίας κεφαλής του Προδρόμου*, στο βιβλίο του Charles Du Fresne, σελ. 229-235, και P.L. 433-438.

[36] Βλ. Συμεών του Μεταφραστού, *Βίος και Πολιτεία και Άσκησις της Οσίας Ματρώνης*, ΙΔ΄, στο έργο του Δημητρίου Τσάμη, *Μητερικόν, Διηγήσεις και βίοι των Αγίων Μητέρων της ερήμου ασκητριών και οσίων γυναικών της Ορθοδόξου Εκκλησίας*, Τόμος ΣΤ΄, Εκδόσεις Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2002, σελ. 133, « Εκείνον τον καιρό, κάποιος γεωργός που εργαζόταν στο χωράφι του, έβλεπε επί πολλές ημέρες να βγαίνει από τη γη μια φλόγα και η λάμψη της να είναι συνεχής και να μη σταματάει. Αυτός, λοιπόν, επειδή ως γεωργός δεν μπόρεσε να ερμηνεύσει βαθύτερα το γεγονός, πήγε και το ανέφερε στον επίσκοπο της πόλης. Αυτός, επειδή από το φαινόμενο αυτό κατάλαβε ότι αυτό που φανερώνεται είναι κάτι σπουδαίο, μαζί με τον κλήρο της δικαιοδοσίας του πήγε στον τόπο αυτό, και, όπως έπρεπε, έκανε προσευχή και έδωσε άδεια να σκάψουν τη γη. Έσκαψαν και βρέθηκε μια στάμνα, που δεν έκρυβε μέσα της χρυσάφι ή κάτι άλλο παρόμοιο, που μπορεί να ελκύσει την ψυχή που αγαπά τα κοσμικά, αλλά έκρυβε ένα πολύτιμο πράγμα που άξιζε για όλα, τη σεβάσμια πράγματι κεφαλή του Ιωάννη του Βαπτιστή ».

[37] Συμεών του Μεταφραστού, *Βίος και Πολιτεία και Άσκησις της Οσίας Ματρώνης*, ΙΔ΄, ο.π., σελ. 133-135.

[38] Βλ. στο έργο του Charles Du Fresne, Sieur Du Cange, *Traite Historique du Chef De S. Jean Baptiste*, ο.π.. Βλ., επίσης, στο *Πού βρίσκεται σήμερα η κεφαλή του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου;*, άρθρο απ'το περιοδικό *Road to Emmaus* vol. VII, No 2, σε μετάφραση Ραφαήλ Παπανικολάου, στο www.kotsarikos.com/2012/01/07/πού-βρίσκεται-σήμερα-η-κεφαλή-του-αγίου. Σ' αυτό το άρθρο (ή μάλλον συνέντευξη του π. Nicholas Nikichine) αναφέρεται πως επιτροπή επιστημόνων, που συστήθηκε για να εξετάσει τη γνησιότητα του τμήματος της κάρας του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου, που φυλάσσεται στην Αμιένη, αποφάνθηκε υπέρ της γνησιότητας του κειμηλίου. Το κειμήλιο μετέφεραν στην Αμιένη το 1206 Σταυροφόροι, που είχαν λάβει μέρος στην άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1204. Η επιστημονική έρευνα έδειξε πως το συγκεκριμένο λείψανο « όχι μόνο έχει χρονολογία από τον πρώτο ως τον τρίτο αιώνα μ.Χ., αλλά και αυτό το κομμάτι του κρανίου προσδιορίστηκε ότι ήταν ενός άνδρα μεσογειακής καταγωγής, ηλικίας από 30 μέχρι 45, και επιπλέον υπήρχε μια αρχαία τρύπα που προκλήθηκε από ένα αιχμηρό εργαλείο, ακριβώς στο κάτω μέρος του μετώπου ». Αντίθετα προς αυτή την πληροφορία, το ντοκυμαντέρ του Discovery Channel κάνει λόγο για άρνηση των υπευθύνων του προσκυνήματος

της Αμιένης για επιστημονική εξέταση των οστών. Προφανώς, αναφέρεται σε αρνητική απάντηση των υπευθύνων σε αίτημα των συντελεστών του ντοκιμαντέρ για νέα επιστημονική εξέταση. Πληροφορίες για την ιστορία των οστών του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου βλ. και σε άρθρα του Αντωνίου Μάρκου στο www.fdathanasiou.wordpress.com/2012/08/29/περί-των-λειψάνων-του-τιμίου-προδρόμο/.